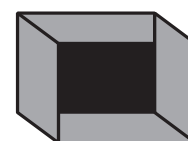

Poválečný chaos v Evropě

Jak se lidé po konci války
dívali na mírovou smlouvu?

Co budeme sledovat

Budeme sledovat některé
vybrané důsledky, které přinesla
Versailleská smlouva z roku 1919,
a také různé dobové pohledy
na tuto událost.

Co je naším cílem

Na základě studia dobových
pramenů zjistíme, co konkrétně
znamenala Versailleská smlouva
pro obyvatele Francie. Dále pak
budeme zkoumat různé pohledy
na smlouvu, které po sobě
zanechali významní účastníci
jednání.

Jméno a příjmení:
.....

dejepisplus.npi.cz

V červnu 1919 byla podepsána mírová smlouva s Německem (Versailleská smlouva), která měla určit, co se po válce bude dít. Její součástí byly i tzv. reparace, tedy náhrady škod způsobené během války. Tyto reparace se staly předmět vyjednávání a úprav ještě dlouho po válce. **Vytvoř logické dvojice z obou dokumentů.**

Zdroj 1

Versailleská smlouva

Ve smyslu hořejšího čl. 232 možno od Německa požadovat náhrady za všechny škody náležející do těchto skupin:

1. Škody způsobené občanům poškozením na těle nebo na životě a škody způsobené jejich pozůstalým.
2. Všechny pense poskytované vojenským obětem války, a to zmrzačeným, raněným, nemocným nebo neschopným k práci.
3. Výlohy, které vlády Dohody měly s podporováním válečných zajatců, jejich rodin nebo osob, o které se zajatci starali.
4. Příspěvky poskytované vládami Dohody rodinám osob mobilizovaných nebo všech těch, jež sloužily ve vojsku, a jiným osobám na nich závislým.
5. Škody způsobené občanským osobám donuceným od Německa nebo jeho spojenců pracovat bez spravedlivé odměny.
6. Škody na jakémkoli statku kdekoli ležícím, náležejícím některé z mocností Dohody nebo jejím příslušníkům, který byl jednáním Německa odvláčen, zabaven, poškozen nebo zničen.
7. Škody způsobené ve formě vynucených záloh, pokut nebo podobných jiných vydírání se strany Německa.

Zdroj 2

Výpovědi francouzských občanů

- A. Během války jsem pracoval jako bankéř na východě Francie. Když dorazila německá armáda, musel jsem jejímu veliteli vydat z bankovního sejfů půjčku několika tisíc franků. Nikdy nám je nevrátil.
- B. Když mi odvedli manžela do války, stát mi posílal měsíčně peníze na jídlo pro děti. Nemohla jsem pracovat, takže to bylo moc fajn.
- C. Když naše město obsadili vojáci, byli jsme donuceni jim zdarma opravovat vozy, takže jsem se nemohl věnovat svému řemeslu. Nevím, jestli mi to někdy někdo zaplatí.
- D. Granát mi v bitvě utrl obě nohy, už nikdy nebudu normálně chodit. Nevím, co se mnou bude.
- E. Zajali mě hned druhý den po útoku, naštěstí se vláda postarala o moje děti Michel a Audrey, které jsem celou válku neviděl.
- F. V naší vesničce Moranville bylo zničeno osm budov, pomřelo na 40 krav a zbytek si odvedli vojáci. Já už svou vesnici snad ani nepoznávám.
- G. Jako učitel se špatným zrakem jsem byl ušetřen vojenské služby, ovšem naši školu zasáhla v roce 1916 zbloudilá střela a střepy z oken zasáhly moje oči. O jedno z nich jsem přišel.

Součástí delegací ve Versailles bylo i mnoho poradců-odborníků. Britům radil John Maynard Keynes, později považovaný za jednoho z nejvlivnějších ekonomů 20. století. O svých zážitcích na versailleských jednáních vydal celou knihu, kterou četly miliony lidí po celém světě. Na straně Německa pak působil Max Weber, intelektuál světového jména a opět jeden z nejvýraznějších intelektuálů své doby. **Prostuduj související dokumenty a vypracuj tabulku na následující straně.**

Zdroj

3A

John Maynard Keynes

Ekonomické důsledky míru, Brno, 2004, původně 1919, s. 151–152

Tato kapitola musí vyznít pesimisticky. Smlouva neobsahuje žádná opatření pro ekonomickou obnovu Evropy – není v ní nic, co by z poražených centrálních mocností činilo dobré sousedy, nic, co by novým evropským státům dodalo stability, nic, co by civilizovalo Rusko. (...) Nebezpečí, kterému nyní čelíme, tudíž má podobu prudkého poklesu životní úrovně evropského obyvatelstva do té míry, že někteří lidé budou fakticky hladovět (to už se děje v Rusku a Rakousko k této situaci nemá daleko). Lidé však neumírají vždy v tichosti. Hladovění, které některé uvede do stavu lhostejnosti a stavu beznadějného zoufalství, totiž jiné povahy dožene k psychické nerovnováze vyúsťující v hysterii a šílenou paniku. A tito lidé pak ve své zoufalé situaci mohou rozbít zbytky veškeré organizace a svou snahou krajně naléhavě uspokojit tíživě doléhající individuální potřeby stáhnout pod hladinu celou civilizaci.

Zdroj

3B

Max Weber

v dopise své manželce Marianně, 19. května 1919

Čím více se dívám na ekonomické podmínky míru, tím horší a složitější se mi zdají. I když přijmeme jen polovinu z nich, budeme stát před černou dírou bez sebemenšího záblesku světla.

Zdroj

3C

Max Weber

Politika jako povolání, In: *Metodologie – sociologie – politika*, Praha, 1998, původně 1919, s. 295

Není před námi kvetoucí léto, ale spíš polární noc s mrazivou tmou a tvrdostí, ať navenek zvítězí jakákoli skupina. Neboť kde nic není, tam svá práva ztrácí nejen císař, ale i dělník.

Otázka

John Maynard Keynes

Max Weber

V čem spatřuje hlavní problém míru?

Co všechno podle něj může mír způsobit?

Zdroj

4

Karikatura z britského časopisu *Punch* z června 1919

Představ si, že sis v jedné londýnské trafice v červnu roku 1919 koupil výtisk slavného časopisu *Punch, or the London Charivari*, který vycházel od roku 1841. Na jeho stránkách sis všiml i této karikatury. Jaký názor podle tebe časopis zastává? **Zkus v rámečku vysvětlit, jak konkrétně obrázek tento názor vyjadřuje.**

Možný postup: nejprve si zakroužkuj důležité části a přelož si anglická slovíčka, teprve poté odpověz na otázky.

Zdroj: Magazine Punch (2022)

Jaký názor časopis vyjadřuje?

Jak jsi to poznal/a?
